

Evropská technologická a průmyslová základna obrany

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. listopadu 2013 o evropské technologické a průmyslové základně obrany (2013/2125(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské unii (Smlouvy o EU) a zejména na její články 21, 42, 45 a 46, a dále na články 173, 179–190 a 352 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a protokol č. 10 této smlouvy,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dnů 13. a 14. prosince 2012 a na postup, který vyústil v přípravu zasedání Evropské rady věnovanému otázkám obrany, které je plánováno na 19. a 20. prosince 2013,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. července 2013 s názvem „Směrem ke konkurenceschopnějšímu a účinnějšímu odvětví obrany a bezpečnosti“ (COM(2013)0542),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. prosince 2007 s názvem „Strategie pro silnější a konkurenceschopnější evropský obranný průmysl“ (COM(2007)0764),
- s ohledem na evropskou bezpečnostní strategii, kterou přijala Evropská rada dne 12. prosince 2003, a na zprávu o jejím provádění schválenou na zasedání Evropské rady konaném ve dnech 11. a 12. prosince 2008,
- s ohledem na prohlášení o posílení evropské bezpečnostní a obranné politiky, které Evropská rada přijala dne 12. prosince 2008, a na prohlášení o posílení kapacit, které Rada přijala dne 11. prosince 2008,
- s ohledem na strategii pro evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany, kterou přijal řídicí výbor Evropské obranné agentury dne 14. května 2007,
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2011/411/SZBP ze dne 12. července 2011, kterým se vymezuje statut, sídlo a provozní řád Evropské obranné agentury a kterým se zrušuje společná akce 2004/551/SZBP¹,
- s ohledem na směrnici 2009/81/ES o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti²,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 22. listopadu 2012 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky³ a ze dne 14. prosince 2011 o dopadu finanční krize na odvětví obrany v členských státech EU⁴,

¹ Úř. věst. L 183, 13.7.2011, s. 16.

² Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76.

³ Přijaté texty, P7_TA(2012)0455.

⁴ Úř. věst. C 168 E, 14.6.2013, s. 9.

- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční záležitosti a na stanoviska Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku a Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A7-0358/2013),

Pro akceschopnou společnou bezpečnostní a obrannou politiku je nutná silná evropská technologická a průmyslová základna obrany

1. připomíná, že pro akceschopnou společnou bezpečnostní a obrannou politiku je nutné mít k dispozici silnou evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany, která je klíčovým prvkem schopnosti Evropy zajistit bezpečnost svých občanů a chránit své hodnoty a zájmy; poukazuje na to, že odvětví obrany je významným zdrojem růstu a inovací, což jsou klíčové prvky stability a bezpečnosti; domnívá se, že vytvoření a rozvoj konkurenceschopné evropské technologické a průmyslové základny by mělo patřit ke strategickým prioritám EU;
2. připomíná rozsah operačních ambicí, o němž se hovoří v prohlášení Rady ze dne 11. prosince 2008 o posílení schopností, a civilní a vojenské úkoly vymezené v čl. 43 odst. 1 Smlouvy o EU; připomíná závazek členských států, že budou své vojenské schopnosti zdokonalovat; vyzývá Evropskou radu, aby za tímto účelem zahájila rozvoj evropské politiky schopností a vyzbrojování, jak je uvedeno v článku 42 odst. 3 SEU;
3. konstatuje, že zatímco některé třetí země, jako je Čína, Indie, Brazílie a Rusko, vydaje na obranu zvyšují, EU svůj rozpočet v této oblasti snižuje; upozorňuje na měnící se světové strategické prostředí, snižování rozpočtů na obranu, především v důsledku hospodářské a finanční krize, na stále rychlejší tempo technologických inovací a na skutečnost, že evropské podniky působící v oblasti obrany se s touto situací vyrovnávají tím, že kladou důraz na vývoz do třetích zemí, což s sebou přináší předávání citlivých technologií a práv k duševnímu vlastnictví a přesun výroby mimo EU;
4. je znepokojen snížením investic v oblasti obrany a vyzývá členské státy, Evropskou obrannou agenturu a Komisi, aby přijaly protiopatření v reakci na skutečnost, že evropská technologická a průmyslová základna obrany bude stále více vystavována riziku kontroly a omezování ve svých činnostech ze strany třetích stran s odlišnými strategickými zájmy; naléhavě vyzývá členské státy, aby posílily evropskou průmyslovou spolupráci s cílem zajistit strategickou nezávislost v nejvyšší možné míře tím, že vyvinou a vyprodukují účinné vojenské a bezpečnostní schopnosti za použití těch nejvyspělejších technologií;
5. zdůrazňuje, že po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se působnost politiky EU v oblasti průmyslu, vesmíru a výzkumu rozšířila i na záležitosti obrany; poukazuje na to, že programy Unie v dalších oblastech, jako je vnitřní bezpečnost, bezpečnost hranic, zvládání katastrof a rozvoj, přináší značné naděje na společný rozvoj kapacit souvisejících s těmito politikami a na provádění misí SBOP;
6. připomíná, že je nutné pokročit v konsolidaci evropské technologické a průmyslové základny obrany, a upozorňuje na to, že s ohledem na zvyšující se komplexnost a ceny technologií, rostoucí mezinárodní konkurenci, snižování rozpočtů na obranu a omezování objemu výroby existuje v oblasti obrany rozsáhlý prostor pro mnohonárodní projekty, přičemž v žádném členském státě již nelze zaručit udržitelnost obranného průmyslu pouze na vnitrostátním základě; vyjadřuje politování nad tím, že ačkoli v evropském kosmickém

průmyslu bylo dosaženo jisté úrovně koncentrace, pokud jde o námořní a pozemní vybavení, tam panuje stále v naprosté většině roztržitost na vnitrostátní bázi;

7. zdůrazňuje, že budování evropského obranného průmyslu by mělo ve všech členských státech probíhat udržitelně a na základě stávající průmyslové infrastruktury a pevně stanovených norem evropských průmyslových politik uvedených v článku 173 SFEU, a nikoli pouze podle zásady volné hospodářské soutěže;
8. připomíná členským státům EU, vysoké představitele, místopředsdkyni Komise, Evropské komisi a Evropské obranné agentuře, že více než dvacet let po studené válce a poté, co byly k dispozici relativně vysoké vnitrostátní rozpočty na obranu, nebyly členské státy EU schopny splnit helsinské základní cíle ani jiné cíle týkající se rozvoje společného vojenského potenciálu;
9. připomíná, že chce-li si Evropa udržet spolehlivý bezpečnostní a obranný průmysl, musí její členské státy koordinovat své rozpočty na obranu, čímž se předejde zdvojování činností a posílí se společné výzkumné programy;
10. poznamenává, že navzdory krizi a rozpočtovým škrtům evropští občané nadále požadují koordinaci a spolupráci v oblasti evropské obrany a průmyslu, které vnímají jako faktor zajišťující bezpečnost, efektivitu a úspory;
11. poukazuje na sdělení Komise ze dne 24. července 2013 a na zprávu vysoké představitelky, místopředsdkyně Komise ze dne 15. října 2013 o společné bezpečnostní a obranné politice; za politováníhodnou pokládá skutečnost, že Komise a Evropská služba pro vnější činnost nevydaly společné evropské prohlášení v rámci příprav na vrcholnou schůzku Evropské rady věnovanou otázkám obrany, která se bude konat v prosinci tohoto roku; očekává konkrétní legislativní návrhy Komise ohledně toho, jak mají být využívány evropské strukturální investiční fondy, evropská síť „Enterprise Europe Network“, Evropský sociální fond a Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci, aby se zajistilo, že se bude obranný průmysl rozvíjet ve všech částech Evropské unie rovnoměrně;
12. připomíná, že Komise a ministři obrany EU již v roce 2007 zdůraznili nutnost přijmout v této oblasti neprodleně opatření, což podložili sdělením Komise a strategií Evropské obranné agentury pro evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany; s politováním pohlíží na promarněné příležitosti po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost pravidelně předkládat zprávy o provádění a aktualizovat strategie; považuje za politováníhodné, že nové sdělení nezohledňuje dosavadní strategie; vyzývá Komisi a Evropskou obrannou agenturu, aby na základě předchozích zkušeností vytvořily v budoucnu společnou strategii pro evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany;
13. na základě vlastního všeobecného hodnocení se domnívá, že obě strategie byly provedeny nedostatečně, jelikož evropská technologická a průmyslová základna obrany není jednotně chápána, což je způsobeno rozdílnými zájmy jednotlivých států a průmyslových odvětví a přetrváváním zavedených zvyklostí jednotlivých států ve zbrojním odvětví; bere na vědomí, že některé členské státy nemají vlastní vnitrostátní obranný průmysl ani vysoce specializovaná odvětví usilující o získání celosvětově ekonomicky nejvýhodnější nabídky, že méně konkurenční obranný průmysl jiných členských států dává přednost vnitrostátním dodavatelským řetězcům a že jiné státy mají silnější vnitrostátní obranný průmysl schopný obstát ve tvrdé celosvětové konkurenci;

14. vítá rozhodnutí Evropské rady zařadit posílení obrany Evropy na pořad jednání prosincové vrcholné schůzky; vyzývá Evropskou Radu, aby poskytla nový ambiciózní impuls, kterého je tolik třeba, a aby stanovila pokyny, hlavní politické priority a harmonogramy pro podporu skutečně evropské technologické a průmyslové základny obrany, jež bude doprovázena vhodnými opatřeními pro budování integrity a důvěry, jejímž hlavním aspektem bude budování kapacit, jež bude podporovat synergii, zajistí účinné využívání omezených zdrojů, zamezí zdvojování činností a bude integrovaným a konkurenceschopným subjektem na celosvětovém trhu;

Sladění požadavků a konsolidace poptávky

15. považuje za politováníhodné, že v minulosti vynaložené úsilí na konsolidaci poptávky nezlepšilo situaci, pokud jde o roztržičnost poptávky v EU, kde je v oblasti obrany 28 zákazníků a ještě větší počet zákazníků se zájmem o výrobky pro civilní a vojenské účely; vyjadřuje politování nad tím, že plán rozvoje kapacit Evropské obranné agentury přinesl jen omezené výsledky; vyzývá proto Evropskou radu, aby zahájila přezkum evropské obrany a zajistila faktickou koordinaci vnitrostátního plánování v oblasti obrany na úrovni EU; na základě tohoto posouzení vyzývá vysokou představitelku pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsdkyni Komise, aby zahájila rozsáhlý proces, jehož cílem bude vypracovat bílou knihu o evropské bezpečnosti a obraně, která zajistí větší efektivitu, pokud jde o strategické ambice a rozvoj kapacit v EU;
16. vyzývá členské státy, aby se více zabývaly možnostmi sladění a společného plánování dlouhodobého řízení svých obranných kapacit ve spolupráci s Evropskou obrannou agenturou; domnívá se, že vysoká míra synergie vedoucí ke společné evropské politice schopností a vyzbrojování, jak je uvedeno v článku 42 SEU, je předpokladem pro to, aby harmonizace vojenských požadavků vedla k harmonizaci nákupu vybavení mezi členskými státy EU, což vytvoří podmínky, které umožní úspěšnou nadnárodní restrukturalizaci obranného průmyslu v Evropě na základě poptávky;
17. bere na vědomí proces plánování obrany Severoatlantické aliance, v jehož rámci členové aliance, k nimž patří 26 evropských spojenců, ve vhodných případech koordinují svou činnost tak, aby zajistili náležitý rozvoj a zachování obranných schopností s cílem řešit budoucí výzvy; konstatuje, že Severoatlantická aliance již dlouho uznává nutnost úzké spolupráce s průmyslem, mimo jiné kvůli rozšiřování požadavků na vojenské schopnosti, především co se týče normalizace a interoperability, a rovněž v zájmu podpory technologické a průmyslové spolupráce v oblasti obrany na transatlantické úrovni;

Průmyslová politika

18. domnívá se, že cílem evropské průmyslové politiky v oblasti obrany by mělo být optimalizovat potenciál členských států pomocí koordinace rozvoje, využívání a udržování řady schopností, zařízení, vybavení a služeb za účelem provádění celé škály úkolů, včetně těch nejnáročnějších, a pomocí posílení evropského obranného průmyslu, podpory spolupráce v oblasti výzkumu a technologií a rozvoje programů spolupráce zaměřených na vybavení;
19. uznává význam evropského obranného průmyslu pro inovaci a růst, jež přímo nebo nepřímo vytvářejí přibližně 400 000 pracovních míst v Unii; zdůrazňuje, že v době, kdy evropská obrana čelí po ekonomické stránce několika problémům, je zapotřebí nový přístup, který předejde zdvojování činností a povede k větším úsporám z rozsahu a větší

odvětvové konkurenci;

20. domnívá se, že nadešel čas podporovat dobrovolný přístup k řešení roztržitosti evropského průmyslového trhu v oblasti obrany a napomáhání jeho konsolidaci (a zahájení jeho harmonizace), pokud jde o nabídku a poptávku, pravidla a normy, a že je rovněž čas investovat do integrované a udržitelné průmyslové politiky založené na výzkumu, inovaci, rostoucí účinnosti využívání zdrojů, strategii v oblasti surovin, posilování malých a středních podniků a rozvoji regionálních sítí; plně podporuje úsilí Komise týkající se posílení vnitřního trhu v oblasti obrany a bezpečnosti na základě vhodné pomoci malým a středním podnikům, které hrají důležitou úlohu, pokud jde o inovaci, rozvoj specializovaných kapacit a o nejmodernější technologie a vytváření pracovních míst v rámci strategie „Evropa 2020“;
21. domnívá se, že je důležité, aby členské státy zintenzívnily spolupráci, a vypořádaly se tak s výzvami v oblasti průmyslu, a poznamenává, že v důsledku rozpočtových omezení a rostoucí celosvětové konkurence jsou pro EU nezbytná vnitřní partnerství a jiná uskupení, jakož i sdílení úkolů; podporuje Evropskou obrannou agenturu v jejím úsilí o podporu regionálních uskupení;
22. domnívá se, že trhy v oblasti obrany by měly být uznány specifickými vzhledem ke kontrolám vývozu a povinnostem souvisejícím s nešířením zbraní a vzhledem k tomu, že se na ně vztahují požadavky na přísnou důvěrnost, k omezenému počtu společností dodávajících zboží na tyto trhy a ke skutečnosti, že poptávky přicházejí téměř výhradně od vlád;
23. domnívá se, že odvětví obranného průmyslu je velmi specifické vzhledem k tomu, že vývoj výrobku v této oblasti trvá dlouho, že systémy je nutné zachovat v provozu i několik desetiletí, vzhledem k vysokým a rostoucím nákladům na programy a konečně ke skutečnosti, že uvádění výrobků na trh je silně závislé na vládách členských států;
24. podporuje potenciál a dvojího užití výrobků bezpečnostního a obranného průmyslu, a to zejména v oblasti vesmíru, námořnictva, letectví a telekomunikací; zdůrazňuje, že obranný průmysl je důležitou hnací silou vyspělých technologií, které budou později využity pro komerční účely;
25. naléhavě žádá Evropskou radu, aby evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany podporovala všemi možnými prostředky, a za tímto účelem především jasněji vymezila její rozsah, zejména pokud jde o zúčastněné strany, a to tím, že jim udělí zvláštní status evropského hospodářského subjektu působícího v odvětví obrany;
26. požaduje, aby evropské hospodářské subjekty působící v odvětví obrany získávaly tento status v závislosti na přidané hodnotě, kterou Evropě skutečně přinášejí, jak z technologického, tak ze socioekonomického hlediska; domnívá se proto, že pouze tyto subjekty by měly mít prospěch z evropských programů;
27. domnívá se, že koncepce evropských hospodářských subjektů působících v odvětví obrany by měla být uznána a že v zájmu jejich ochrany by měla být splněna racionální kritéria týkající se zaměstnanosti, vědecké a technologické odbornosti, rozhodování a výroby v rámci EU;
28. vyzývá členské státy, aby své technologické a průmyslové základny v oblasti obrany

a svá střediska excelence rozvíjely v rámci klíčových technologií a aby jim poskytl účinné mechanismy společné správy v rámci Evropské unie, a prohloubily tak vzájemné propojení těchto zařízení;

29. naléhavě žádá členské státy, aby podněcovaly spolupráci mezi předními společnostmi v odvětví obrany a univerzitami; zdůrazňuje, že prostřednictvím této spolupráce lze rozšířit univerzitní znalostní základnu;
30. vyzývá členské státy a Komisi, aby minimalizovaly nadbytečné regulační překážky, zlepšily dialog mezi podniky činnými v odvětví obrany a podpořily jejich racionalizaci s cílem umožnit jim získat vybavení, které nejlépe odpovídá jejich požadavkům na výkonnost a náklady; vyzývá k bezodkladné restrukturalizaci evropských společností, která umožní překonat vnitrostátní překážky a získat globální perspektivu;
31. domnívá se, že malé a střední podniky, které navrhují a vyrábí řadu inovativních produktů, mají pro zachování a upevnění evropské technologické a průmyslové základny obrany velký význam; konstatuje, že roztržičnost evropského trhu v oblasti obrany omezuje schopnost malých a středních podniků prodávat své výrobky; vyzývá členské státy, Evropskou obrannou agenturu a Komisi, aby společně rozvíjely způsoby a prostředky, jimiž lze udržitelným způsobem posílit malé a střední podniky a usnadnit jejich přístup k zakázkám v oblasti obrany; zdůrazňuje, že společný systém normalizace a certifikace by byl přínosem pro evropské podniky, včetně těch malých a středních, jelikož by jim usnadnil přístup na evropské a mezinárodní trhy, vytvořil pracovní příležitosti a rozšířil přístup k finančním prostředkům EU;

Nutnost společného přístupu k normalizaci a certifikaci

32. připomíná, že normalizace obranného vybavení má zásadní význam pro vytvoření konkurenceschopného jednotného evropského trhu v odvětví obrany a stejně tak pro zajištění interoperability, usnadnění spolupráce v rámci zbrojních programů, sdružování a sdílení projektů a pro udržitelnou interoperabilitu sil členských států, což jsou cíle, na jejichž základě se sníží i náklady na údržbu a provoz a zajistí optimální využití obranných schopností jednotlivých členských států při společných operacích;
33. připomíná, že narůstá počet nejednotných průmyslových norem pro produkty využívané k civilním a vojenským účelům; vyjadřuje politování nad malou úspěšností provádění dohod Severoatlantické aliance o normalizaci (STANAG) a jejích doporučení (STANREC); vyzývá Komisi a Evropskou obrannou agenturu, aby podporovaly používání uceleného souboru společných norem v oblasti obrany a zaváděly „hybridní normy“ v oblastech dvojího využití; vyzývá členské státy, aby jejich budoucí kroky směřující k nastavení norem v oblasti obrany vycházely z civilních návrhů Komise a evropských normalizačních organizací;
34. vybízí členské státy, aby prozkoumaly možnosti, které skýtá Evropská obranná agentura, pokud jde o vypracování evropských norem pro vojenské produkty a aplikace, například co se týče stavby nemocničních plavidel nebo dálkově ovládaných vzdušných systémů;
35. vítá normalizační návrhy Evropské komise a vyzývá Evropskou radu, aby je vzala na vědomí a předložila v této oblasti konkrétní návrhy;
36. vyzývá členské státy, aby zjednodušily evropské certifikační postupy, jejichž součástí je

vzájemné uznávání certifikací a rozvoj společných civilních a vojenských evropských certifikačních postupů;

Zajištění bezpečnosti dodávek

37. v souvislosti s restrukturalizací tohoto odvětví zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby nebyla ohrožena bezpečnost dodávek; vyzývá členské státy, Evropskou obrannou agenturu a Komisi, aby urychleně vyvinuly ucelený a ambiciózní režim zajištění bezpečnosti dodávek, který by se uplatňoval v celé EU, a to především v případě strategických materiálů a kriticky významných technologií, který by byl založen na systému vzájemných záruk a analýze rizik a potřeb a který by mohl být případně vybudován na právním základě stálé strukturované spolupráce;
38. naléhavě vyzývá členské státy, aby jako první krok k dosažení tohoto cíle plně využily potenciál obecných a souhrnných licencí podle směrnice 2009/43/ES o transferech produktů pro obranné účely v rámci EU a urychlily práce na realizaci rámcové dohody z roku 2006 o zabezpečení dodávek v případě naléhavých operačních potřeb;
39. vyzývá Evropskou obrannou agenturu a Komisi, aby předložily společnou strategii nezávislosti v oblasti kriticky významných technologií, především co se týče neomezeného přístupu k produktům sloužícím pro civilní a vojenské účely (zboží dvojího využití) a jejich dostupnosti, nových a klíčových základních technologií, jako je špičková mikroelektronika, nanoelektronika, umělá inteligence a fotonika, jejichž význam je nutno považovat za kritický pro mise SBOP; vyzývá členské státy, aby využily evropskou technologickou a průmyslovou základnu obrany pro posílení soběstačnosti EU v těchto klíčových oblastech;

Nový impuls pro spolupráci v oblasti vyzbrojování

40. vyzývá členské státy, aby řešily nadměrnost průmyslových kapacit, která je důsledkem klesající poptávky, zahájením nových společných projektů a aby se ve větší míře obracely na Evropskou obrannou agenturu, která není dostatečně využívána a financována, a aby se poučily z posledních společných operací, při nichž byly odhaleny určité nedostatky, např. v oblasti strategické a taktické vzdušné přepravy nebo vzdušného a vesmírného pozorování; doporučuje zejména, aby se rozvíjely klíčové základní technologie pro civilně-vojenské využití, kterých je ve většině členských států zoufalý nedostatek, např. pokud jde o některé dálkově pilotované letecké systémy (RPAS), a aby se současně podporoval rozvoj špičkových technologií a uchovávání klíčových kompetencí v rámci Evropy; vybízí k tomu, aby se EU podílela na společných projektech pronájmem nebo zakoupením kapacit dvojího užití a případně získáním prototypů na základě veřejných zakázek;
41. s ohledem na předchozí zkušenosti se domnívá, že při sdílení činností souvisejících s vývojem a výrobou v rámci společných zbrojních programů je třeba přísně dodržovat zásadu účinnosti průmyslu a výkonnosti hospodářství, aby se zamezilo zdvojení úsilí a prudkému nárůstu nákladů;
42. vyzývá členské státy, aby při posuzování možností rozsáhlých akvizic technologií v oblasti obrany upřednostňovaly projekty v rámci EU a společné programy nebo nové technologie se základem v Evropě, které mohou podpořit evropský obchod, užší spolupráci i hospodářskou soutěž co do kvality a cen na světovém trhu v odvětví obrany;

43. naléhavě vyzývá Evropskou radu, aby pomocí stávajícího správního ujednání mezi Evropskou obrannou agenturou a Organizací pro vzájemnou spolupráci v oblasti vyzbrojování zajistila úspěšnou realizaci společných projektů a podpořila pevnější vazby mezi těmito dvěma organizacemi;
44. vyzývá Evropskou radu, aby Evropské obranné agentuře poskytla nutné prostředky k tomu, aby mohla v plné míře převzít svou institucionální úlohu v souladu s ustanoveními čl. 42 odst. 3 a článku 45 Smlouvy o EU; připomíná, že členské státy musí Evropské obranné agentuře naléhavě zajistit dostatečné financování, aby mohla plnit své poslání a úkoly v plném rozsahu; zastává názor, že nejvhodnější by bylo financovat personální a provozní náklady této agentury z rozpočtu Unie, a to počínaje nadcházejícím víceletým finančním rámcem;

Evropský výzkum a vývoj podpoří mise SBOP

45. konstatuje, že v důsledku hospodářské a finanční krize a škrťů v rozpočtech na obranu ve většině členských států hrozí riziko, že budou významným způsobem omezeny, zredukovány nebo opožděny programy téměř všech členských států zaměřené na výzkum a technologickou inovaci, což bude pravděpodobně nadále ovlivňovat evropský obranný průmysl a vědecký pokrok Unie v této oblasti; zdůrazňuje, že v této situaci hrozí, že dojde ke střednědobému a dlouhodobému úbytku pracovních míst a ke ztrátě průmyslových kapacit a know-how;
46. zdůrazňuje význam výzkumu a inovace v odvětví bezpečnosti a obrany a význam výzkumného programu Horizont 2020, zejména sedmé společenské výzvy věnované tématu „Bezpečné společnosti: ochrana svobody a bezpečnosti Evropy a jejích občanů“; zdůrazňuje, že je v této oblasti důležité podporovat mnohonárodní spolupráci mezi členskými státy a jejich příslušnými agenturami; domnívá se, že vzhledem k vysokému stupni důvěrnosti neodmyslitelně spjaté s výzkumem týkajícím se inovací pro obranný průmysl je nezbytné výzkum financovat s ohledem na skutečné potřeby; v této souvislosti se domnívá, že by měla být zvážena možnost vytvořit v rámci Společného výzkumného střediska institut evropské obrany a bezpečnosti;
47. vítá záměr Komise zahájit přípravy na provádění výzkumu financovaného z prostředků EU, který bude podporovat misi SBOP, a vyzývá Komisi, aby na začátku nadcházejícího víceletého finančního rámce předložila konkrétní návrh, který bude těmto programům předcházet;
48. domnívá se, že výzkum a inovace související s evropskou technologickou a průmyslovou základnou obrany tvoří i nadále platný etický základ; podotýká, že jedna celá kapitola Lisabonské smlouvy se věnuje společné bezpečnostní a obranné politice, k čemuž patří výzkum obranných technologií a vypracování rámce společné obranné politiky; vyzývá členské státy a Evropskou obrannou agenturu, aby výrazně zvýšily kvantitu i kvalitu společných projektů v oblasti výzkumu a vývoje;
49. připomíná, že článek 179 SFEU ukládá Unii podporovat všechny výzkumné činnosti, které jsou z hlediska Smluv pokládány za nezbytné;
50. připomíná, že se evropsští ministři obrany v listopadu 2007 dohodli na společných kritériích, na jejichž základě by byly výdaje na výzkum a technologie v oblasti obrany zvýšeny na 2 % všech výdajů na obranu a výdaje na výzkum a technologie v oblasti

společné evropské obrany by se dostaly na úroveň 20 %;

51. podporuje pracovní skupinu pro obranný průmysl, která zahrnuje Evropskou komisi, Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ) a Evropskou obrannou agenturu (EDA), v jejím úsilí zajistit, aby výsledky výzkumu získané v rámci programu Horizont 2020 byly přínosem rovněž pro výzkum související s inovacemi v oblasti obrany, a optimalizovat součinnost mezi civilním a vojenským využitím; vyzývá rovněž k tomu, aby byly zváženy způsoby využití veřejného a soukromého financování prostřednictvím vytváření společných podniků v souladu s článkem 187 SFEU;
52. vybízí Evropskou obrannou agenturu, aby navázala na své dosavadní výsledky úspěšných společných investičních programů a aby spolupracovala s Komisí na zahájení programů v oblasti výzkumu a vývoje v souladu s článkem 185 Smlouvy o fungování EU;
53. zdůrazňuje význam součinnosti mezi civilním a vojenským výzkumem v oblastech s vysokou přidanou hodnotou; zdůrazňuje, že by mohla být prozkoumána možnost účinnějšího dvojího užití, a to s cílem sdílet náklady, neboť se jedná o odvětví, která přispívají k růstu a vytvářejí pracovní místa, přičemž bere v potaz skutečnost, že určité projekty jsou zaměřeny hlavně na civilní užití a jiné jsou samostatnými záležitostmi; zdůrazňuje dále, že by se tato součinnost mohla projevit také upevněním dodávek ze soukromých evropských zdrojů na odbytový trh;
54. vyzývá členské státy, aby vytvořily vhodnou platformu pro uvedení výzkumu v oblasti obrany do civilní sféry, a to se zaměřením na špičkové technologické aplikace; vyzývá členské státy, aby výzkum v oblasti obranných technologií zaměřily také na zvládání přírodních katastrof (za posledních 40 let se počet přírodních katastrof v Evropě zčtyřnásobil);
55. domnívá se, že by si obranný průmysl EU měl udržet vysokou míru inovace z vojenského i z civilního hlediska, a reagovat tak na všechny hrozby a problémy, kterým EU a členské státy budou muset čelit v příštích letech, a opírat se přitom o nejslibnější technologické pokroky, ať už specificky vyvinuté pro oblast obrany nebo pro civilní účely;
56. zdůrazňuje nutnost zajistit, aby byly výsledky výzkumu řádně chráněny společnou politikou duševního vlastnictví, a domnívá se, že úloha Evropské obranné agentury v této oblasti by se měla dále posílit s cílem umožnit v budoucnosti, již v rané fázi, technologickou a průmyslovou spolupráci mezi partnery EU;

Vesmír

57. je přesvědčen, že vesmírné odvětví přispívá ke strategické nezávislosti EU a že možnost členských států získat nezávislý přístup hraje v odvětví obrany a bezpečnosti zásadní roli; zdůrazňuje, že je důležité zachovat excelenci tohoto technologicky inovativního a výkonného průmyslu, aby byla zajištěna technologická nezávislost Evropské unie;
58. vítá vytvoření a rozvoj evropského satelitního systému (Galileo, Copernicus a EGNOS); zdůrazňuje, že vývoj takového systému bude znamenat významný podnět nejen pro kosmický průmysl, ale také pro nezávislost Evropy a poskytuje příležitost rozvinout zásadní součást průmyslové a technologické základny evropské obrany;
59. upozorňuje na to, že je nezbytné chránit evropskou kosmickou infrastrukturu vytvářením

evropské kapacity pro pozorování a sledování vesmíru;

Informační a komunikační technologie a zabezpečení údajů

60. poukazuje na to, že digitální éra s sebou přináší nárůst problémů v oblasti bezpečnosti a zabezpečení infrastruktur a technologií, a proto zdůrazňuje, že je třeba zlepšit spolupráci a výměnu know-how jednak mezi členskými státy navzájem, jednak mezi Evropskou unií a jejími klíčovými partnery;
61. poukazuje na skutečnost, že je důležité vypracovat evropské normy v oblasti informačních a komunikačních technologií a kybernetické bezpečnosti a začlenit je do mezinárodních norem;
62. vyzývá Komisi a členské státy, aby vzájemně spolupracovaly s cílem zajistit, aby kybernetická bezpečnost byla klíčovým prvkem, který by proto měl být obzvláště podporován prostřednictvím výzkumu a inovací v odvětví bezpečnosti a obrany a měl by být součástí krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé strategie;
63. žádá Komisi a členské státy, aby automaticky zohledňovaly otázky kybernetické bezpečnosti ve stávajících i budoucích evropských civilních či vojenských programech (Galileo, Copernicus, jednotné evropské nebe/SESAR atd.);

Posílení vnitřního trhu s obranným vybavením

64. připomíná, že členské státy musí urychleně posílit transparentnost a otevřenost svých trhů v oblasti obrany, a zdůrazňuje, že zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany má specifickou povahu, jelikož se dotýká klíčových zájmů vnitrostátní bezpečnosti, a že jej tudíž nelze klást na stejnou úroveň jako ostatní odvětví; vyzývá členské státy a Komisi, aby zajistily, že směrnice z roku 2009 o zadávání zakázek v oblasti obrany a o převodech budou řádně a uceleně prováděny, především co se týče případných výjimek z pravidel EU podle článku 346 SFEU, s cílem posílit jednotný trh díky zjednodušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek v odvětví obrany tam, kde je to vhodné;
65. naléhavě žádá Komisi, aby zintenzívnila své úsilí o zavedení rovných podmínek na trhu v odvětví obrany a omezila používání postupů narušujících trh jen na úplné minimum, které budou tvořit řádně odůvodněné výjimky; zdůrazňuje zejména nutnost posílit kontrolu státní podpory a naléhavě vyzývá členské státy, aby zvýšily míru transparentnosti při poskytování státních podpor a v rámci zadávání veřejných zakázek v odvětví obrany, a to jak vůči evropským orgánům a agenturám, tak vůči široké veřejnosti;
66. je znepokojen skutečností, že řada členských států hodlá koupit použité stíhací letouny F-16, aniž by evropským společnostem umožnila spravedlivou šanci uspět v hospodářské soutěži; domnívá se, že tato praxe je v rozporu s cílem Evropské rady posílit evropskou průmyslovou základnu obrany; připomíná těmto členským státům, že zásady nediskriminace a transparentnosti stanovené v Lisabonské smlouvě je třeba uplatňovat rovněž na prodej mezi vládami;
67. vyzývá členské státy, Evropskou obrannou agenturu a Komisi, aby spolupracovaly na postupném odbourávání požadavků na kompenzace a současně podporovaly včlenění průmyslu menších členských států do evropské technologické a průmyslové základny

v oblasti obrany na jiném základě, než jsou kompenzace; vybízí členské státy, aby k dosažení tohoto cíle především v plné míře využily ustanovení směrnic o subdodávkách a obecných licencích;

68. zdůrazňuje, že by se při zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany mělo podporovat větší využívání inovativních způsobů provádění zadávacích řízení – k nimž patří zejména elektronické zadávání veřejných zakázek, zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi a nastavení pobídek k výzkumu a vývoji –, neboť tyto inovativní postupy mohou být pro tuto oblast obzvláště vhodné a mohou hrát zásadní úlohu při omezování administrativní zátěže a snižování nákladů spojených se zadávacími řízeními; je přesvědčen, že je současně třeba zajistit ochranu práv duševního vlastnictví a know-how; naléhavě vyzývá členské státy, aby zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany využívaly strategicky a aby zavedly inovativní zásady přidělování zakázek založené na konceptu ekonomicky nejvýhodnější nabídky;
69. domnívá se, že veřejní a jiní zadavatelé v oblastech obrany a bezpečnosti by měli mít možnost využívat zvláštní postup zadávání veřejných zakázek, co se týče smluv, pokud je zapotřebí vyvinout inovativní výrobek či službu nebo provést inovativní práce a následně nakoupit výsledný materiál, služby či práce, které nelze zajistit pomocí řešení již dostupných na trhu;
70. zastává názor, že tento postup by zlepšil fungování vnitřního trhu, napomohl by rozvoji evropského trhu s obranným vybavením a evropské technologické a průmyslové základny obrany a podnítil by růst inovativních malých a středních podniků; zdůrazňuje, že tento postup byl již dohodnut v revidovaných směrniciích o zadávání veřejných zakázek a o zadávání zakázek na veřejné služby, což veřejným zadavatelům umožnilo zakládat dlouhodobá inovační partnerství za účelem vývoje a následného nákupu nových, inovativních výrobků, služeb či prací, vytvořilo nezbytnou tržní poptávku a podnítilo rozvoj inovativních řešení, aniž by došlo k zamezení přístupu na trh;
71. vyzývá proto Komisi, aby tento vývoj zohlednila ve své zprávě o provádění, kterou má v souladu se směrnicí o zadávání zakázek v oblasti obrany (směrnice 2009/81/ES) předložit do 21. srpna 2016 Evropskému parlamentu a Radě, a aby tuto zprávu doplnila legislativním návrhem na změnu směrnice 2009/81/ES, jímž by byl pro dotčené smlouvy zaveden postup inovačních partnerství;
72. naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly také opatření k odstranění zdvojování a nadbytečné kapacity v tomto odvětví, a to prostřednictvím posílení spolupráce na vnitřním trhu; zdůrazňuje možné přínosy společného zadávání veřejných zakázek v podobě úspor z rozsahu a interoperability; poukazuje na to, že sdílením projektů se sníží náklady a umožní dlouhodobé investice;
73. připomíná, že zakázky zadávané v oblasti obrany a bezpečnosti jsou často z technického hlediska složité; zdůrazňuje, že v zájmu usnadnění přeshraničních nabídkových řízení je ve vhodných případech třeba přehodnotit zbytečné, neslučitelné nebo nepřiměřené technické požadavky, aby byly minimalizovány a pokud možno odstraněny překážky na jednotném trhu;

Evropská technologická a průmyslová základna v širších souvislostech

74. podotýká, že rozvoj životaschopné evropské technologické a průmyslové základny nutno

chápat jako součást celosvětového trhu, a vybízí Komisi a Evropskou radu, aby k tomuto tématu přistupovaly s ohledem na celosvětové měřítko; domnívá se, že protekcionistická opatření by byla v rozporu s cílem zvýšit konkurenceschopnost evropského obranného průmyslu;

75. vyjadřuje politování nad tím, že podmínky vzájemného přístupu na trh mezi USA a Evropou jsou stále nevyvážené, což v obranném průmyslu způsobuje nerovnováhu; žádá, aby bylo na obou stranách Atlantiku vynaloženo úsilí o skutečně reciproční přístup k veřejným zakázkám v oblasti obrany;
76. naléhavě vyzývá členské státy, aby přísně dodržovaly povinnosti stanovené ve společném postoji Rady 2008/944/SZBP, který vymezuje společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vybavení, a aby zaručily, že všechny žádosti o licence budou přísně posuzovány z hlediska všech osmi požadovaných kritérií; naléhavě vyzývá členské státy a EU, aby na mezinárodních fórech podnikly kroky, jimiž by podpořily větší transparentnost mezinárodních trhů s veřejnými zakázkami v oblasti obrany, s cílem posílit možnosti, jak kontrolovat globální toky obchodu se zbrojním vybavením, a to především na základě podpory Smlouvy o obchodu se zbraněmi; vyzývá členské státy, aby tuto smlouvu urychleně ratifikovaly, aby poté, co Parlament vysloví svůj souhlas, mohla vstoupit v platnost;

o

o o

77. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení předsedovi Evropské rady, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, parlamentům členských států, předsedovi Parlamentního shromáždění NATO a generálnímu tajemníkovi NATO.